

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/181/2019
Identifikačné číslo spisu: 8312206725
Dátum vydania rozhodnutia: 18.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8312206725.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu R. S., bývajúceho v L. C. XX, zastúpeného JUDr. Evou Kákošovou, advokátkou v Snine, 1. mája 2049, proti žalovaným 1/ Y. Q., bývajúcej v L. C. XX, zastúpenej JUDr. Jánom Sopiakom, advokátom v Humennom Štefánikova 17, a 2/ Y. U., bývajúcej v N.Í. XXX, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 5 C 93/2012, o dovolaní žalovanej 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 17. decembra 2018 sp. zn. 8 Co 140/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má voči žalovanej 1/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Žalovanej 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v poradí druhým rozsudkom (po zrušení rozsudku z 26. mája 2016 č. k. 5 C 93/2012-148 uznesením odvolacieho súdu z 24. júla 2017 sp. zn. 8 Co 135/2016) zo 17. mája 2018 č. k. 5 C 93/2012-213 určil, že žalobca je výlučným vlastníkom parcely CKN č. XXX zastavenej plochy o výmere 587 m², zapísanej na LV č. XX, kat. územie L. C.; žalobcovi voči žalovaným priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa domáhal určenia vlastníckeho práva k vyššie špecifikovanej nehnuteľnosti z dôvodu nadobudnutia vlastníckeho práva k tejto nehnuteľnosti vydržaním, pričom poukazoval na to, že už v minulosti tento pozemok získali jeho rodičia, ktorí ho vyčlenený v prírode, oplotený nerušene užívali, a v dedičskom konaní po otcovi žalobca tento pozemok aj zdedil (vtedy označený ako nehnuteľnosť vedená v Slovenskej geodézii ako parcela č. X. XX/XX), v roku 1972 vstúpil do oprávnenej a nikým nerušenej držby tohto vyčleneného pozemku a pozemok užíval až do roku 2008 nerušene ako vlastný. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania určil, že žalobca preukázal splnenie všetkých podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva k spornej parcele a titulom pre vstup a predpoklad k dobromyseľnosti bolo dedičské rozhodnutie, ktoré napriek tomu, že vykazovalo už z dnešného pohľadu nepresnosti, bolo rozhodnutím štátneho orgánu. Súd prvej inštancie

poukázal aj na neskoršie súdne rozhodnutia, ktoré presvedčivo vyvolávali dojem u žalobcu, že právo je na strane jeho rodičov, ktorí túto nehnuteľnosť získali od Y. Y., manželky R. Y. či už kúpou alebo darom, nebolo v konaní jednoznačne preukázané, keďže listinné dôkazy sa nezachovali, avšak ostatné listinné dôkazy nepriamo preukazujú toto tvrdenie žalobcu, že Y. Y. zomrela ako bezmajetná a všetok svoj majetok vlastne nechala svojej sestre - matke žalobcu. Preto súd prvej inštancie uzavrel, že u žalobcu uplynula 10-ročná lehota potrebná pre vydržanie, pričom nehnuteľnosť užíval v presvedčení, že mu patrí od spomínaného dedičského rozhodnutia až do roku 2008, kedy jeho dobromyseľnosť bola narušená tým, že žalovaná 1/, ktorá si osvedčila vlastnícke právo k podielu na tejto nehnuteľnosti požiadala žalobcu, aby v prípade zrušenia podielového spoluvlastníctva jej zaplatil za tento podiel peňažnú náhradu. Ako však neskôr v konaní vyšlo najavo, žalovaná 1/ tieto nehnuteľnosti nikdy neužívala a tým do istej miery sú spochybnené aj jej tvrdenia v tomto konaní o tom, že za akých podmienok a na základe akej zmluvy prešlo vlastnícke právo z R.Á. Y. na R. Y. a Y. Y.. Všetky tieto preukázané skutočnosti dostatočne podľa súdu prvej inštancie odôvodňujú záver, že žalobca v dobrej viere, že nehnuteľnosti jeho rodičia získali od R. Y. a Y. Y. a následne aj súdne spory, ktoré prebiehali medzi právnymi predchodcami žalovanej 1/ a právnymi predchodcami žalobcu skončili v prospech právnych predchodcov žalobcu preukazujú, že žalobca v čase, keď zdedil nehnuteľnosť, nemal s ohľadom na tieto okolnosti a povahu daného prípadu pochybnosti o tom, že mu vec, alebo právo patrí, bol dobromyseľným držiteľom sporného pozemku, ktorý patril aj k príslušnému rodinnému domu. Tento pozemok bol oplotený, oddelený od ostatných pozemkov právnych predchodcov žalovanej 1/ a uplynutím vydržacej doby sa stal aj vlastníkom tohto pozemku. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej 1/ rozsudkom zo 17. decembra 2018 sp. zn. 8 Co 140/2018 rozsudok súdu prvej inštancie s poukazom na § 387 C.s.p. potvrdil a stranám sporu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver, preto si odvolací súd osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinstančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkázal. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku poukázal na skutočnosť, podľa ktorej vydržanie upravené v ustanovení § 134 Občianskeho zákonníka predstavuje jeden zo spôsobov pôvodného nadobudnutia vlastníckeho práva a v prípade splnenia zákonom určených podmienok dochádza k nemu priamo zo zákona. Zákonnými podmienkami vydržania, pokiaľ právny poriadok tento spôsob nadobúdania vlastníctva pripúšťa, vo všeobecnosti sú oprávnená držba, uplynutie zákonom stanovenej vydržacej doby a spôsobilý predmet vydržania. Pritom osobitne zdôraznil, že právne následky nastávajú len vtedy, ak sú zároveň splnené všetky jeho podmienky. Odvolací súd preto uzavrel, že súd prvej inštancie vo svojom rozsudku okrem iných, právne významných skutočností, náležitým spôsobom vysvetlil a odôvodnil svoje závery, že žalobca sa stal oprávneným držiteľom sporných nehnuteľností, a to minimálne od roku 1972, kedy sporné nehnuteľnosti získal dedením po svojom otcovi T. S., najmä však záver, že dedičské rozhodnutie bývalého Štátneho notárstva v Humennom sp. zn. D 3/72 bolo vstupom žalobcu do oprávnenej držby. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná 1/ (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.). Dovolateľka vyjadrila presvedčenie, že záver súdu prvej inštancie, ktorý si osvojil i odvolací súd, o tom, že žalobca sa stal oprávneným držiteľom sporných nehnuteľností, najmä však záver o vstupe žalobcu do oprávnenej držby na základe rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Ako dovolateľka zdôraznila, odvolací súd pri rozhodovaní vo veci samej takto nesprávne posúdil otázku vydržania z pohľadu jeho zákonných predpokladov, viedlo to k tomu, že nesprávne rozhodol vo veci samej. V ďalšom dovolateľka podrobne rozobrala skutkový stav veci a vyslovila polemiku o skutkových a právnych záveroch súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu. Vzhľadom na uvedené dovolateľka navrhla rozsudok odvolacieho súdu zmeniť a žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietnuť.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu zdôraznil, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je

náležite odôvodnené a vec správne právne posúdená, a preto navrhol dovolanie žalovanej 1/ zamietnuť ako nedôvodné.

5. Žalovaná 2/ sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). Ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

8. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p. V danom prípade je v dovolaní uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 C.s.p.

10. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1

C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Žalovaná 1/ prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

14. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevyvedie právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v C.s.p., ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 C.s.p. (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, sp. zn. 3 Cdo 28/2017).

15. V danom prípade žalovaná 1/ zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) v dovolaní uviedla všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa jej názoru došlo v konaní pred odvolacím súdom, avšak neoznačila konkrétne rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce právne názory, od ktorých sa odvolací súd odklonil a zaujal iný právny názor, než aký zodpovedá ustálenej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu. Uviedla len že „odvolací súd pri rozhodovaní vo veci samej takto nesprávne posúdil otázku vydržania z pohľadu jeho zákonných predpokladov, viedlo to k tomu, že nesprávne rozhodol vo veci samej“. V čom konkrétne sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dovolateľka neuviedla.

16. Vzhľadom na to, že dovolanie neuvádza spôsobom zodpovedajúcim § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., konkrétne z čoho dovolateľka vyvodzuje prípustnosť jeho dovolania, dospel dovolací súd k záveru, že na podklade takéhoto dovolania nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

17. Najvyšší súd odmietol dovolanie žalovanej 1/ podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C.s.p., nakoľko dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

18. Žalobca bol v dovolacom konaní voči žalovanej 1/ v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 C.s.p.) a vznikol mu nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

19. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania žalovanej 2/ najvyšší súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. a žalovanej 2/ nárok na náhradu trov tohto štádia konania nepriznal z dôvodu, že bola v dovolacom konaní pasívna, nevykonala žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnila a preukázateľne jej žiadne trovy konania nevznikli.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.